

Szerkesztővel értekezni lehet mindennap 11 és 12 óra között. — A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény Margitai József szerkesztő nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Fischer Fülöp könyvkereskedése. Ide küldendők az előfizetési díjak nyilvántartás és hirdetések.

Hirdetések jutányosan számíttatnak.

MURAKÖZ

Kiadványi árak:

Egész évre . . . . . 4 frt
Fél évre . . . . . 2 frt
Negyed évre . . . . . 1 frt
Egyes szám 10 kr.

Hirdetések még elfogadtatnak: Budapest: Goldberger A. V. és Eckstein B. hird. irod. Bócsán: Schalek H., Dukas M., Oppelt A., Daube G. L. és társánál és Herndl. Btűben: Stern M.

Nyiltér petitsora 10 kr.

MAGYAR ÉS HORVÁT NYELVEN MEGJELENŐ TÁRSADALMI, ISMERETTERJESZTŐ ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.
Megjelenik hetenként egyszer: vasárnap.

A »Muraközi tisztai önszegélyző szövetkezet«, a »Csáktornyai takarékpénztár«, a »Muraközi takarékpénztár« sat. hivatalos közlönye.

Országos vásáraink

Iparosaink, kereskedőink, sőt még a vásárló közönség is, egyaránt sokalják már ugynevezett országos vásárainkat s míg az előbbieket kénytelenségből kirakodnak áruik, addig az utóbbiak feléje sem néznek, azon igen helyes feltevésből indulva ki hogy szükségleteiket bármely időben, ép oly gyorsan és ép olyan árak mellett, vásár nélkül is beszerezhetik.

Hogy a sok országos vásár mennyire nincs hasznukra, hanem inkább egyenes kárakra az iparosoknak, mutatja azon körülmény, hogy mindinkább kevesebb számmal keresik fel az idegen iparosok és kereskedők a piacokat, hol megfelelő száza lékra árulni képtelenek és még inkább bizonyítja ezt a vagyombukottak nagy tömegének a törvényszékek előtt hangoztatni szokott azon vallomása és védekezése, hogy tönkrejutásuk és bukásuk csaknem egyedül álló oka a — sok vásár.

Különbö ez nagyon természetes, ha tudjuk, hogy egy vásár költségei mily nagy összegre rugnak. Mert annak az iparosnak és kereskedőnek ki a piacon megjelen, ha költségeit beszerezni s még némi kis haszonra is szert akar tenni, százkát és ezreket kellene árulnia, a mi pedig a mai viszonyok között a lehetetlenséggel határos számítás.

És az iparosok, kereskedők összes terveit halomban dönti még inkább azon körülmény, hogy a vásárok sűrű egymásutánban követik egymást, a mi annál na-

gyobb veszteséggel jár iparosaink és kereskedőinkre nézve, mert áruikat a por és a szemét tönkre teszi s bevételük még sincsen annyi, hogy abból jóformán csak a kirakodás költségeit is fedezni tudják.

Azok az idők, midőn a vásárok még fontos közgazdasági tényezőket képeztek a forgalomban és nevezetesen szerepet vittek a határidőhöz kötött fizetések teljesítése tekintetében, már régen elmúltak s ma már nem a vásárok alkalmával megfordítanak ki a vevők, hanem éppen megfordítva, vásárok után nyílik a legtöbb csőd.

Egyik kereskedelmi és iparkamara évi jelentése hiven tükrözi vissza a közgazdasági viszonyokat, a hol azt mondja: »Figyelemmel kísértük a vásárokról járó csizmadia- és cipésziparosokat és arról győződünk meg, hogy azoknak az anyagi helyzete évről-évre mindig rosszabbá válik. Egyszerű oka pedig ennek az, hogy nyáron, a ropant hőségben, kint a szabad ég alatt, az izzasztó napsugaraktól felhevítve, a por nyelve várják a vevőktől a szerencsét, de hiába, mert azoknak a lábbeli olyankor sehogysem, vagy nagyon nyomott áron kell. Télen pedig még ennél is rosszabb a helyzetük. Árulni egyik iparos sem tud, hisz a vevő sokkal okosabb, semhogy olyan fagyos időben szerezzék be a szükséges ruházatot. Az iparos azonban törekszik és fárad, hisz és bizik, küzd télen és nyáron, mert kénytelen vele, otthon a családja kenyerre, a bőrkereskedő pedig az anyag árára vár. És mi az eredmény? Egy-két pár lábbeli elkel, ennek az árából

kenyeret szerez, de a kereskedőnek anyagra való nem jut, így aztán öregségére adóssága gyarapszik, de vagyona csökken.

Azt hisszük, ezek az állítások teljesen ráillenek mindenk vásárra s különösen most, midőn annyi panaszt hallunk, elérkezettnek látjuk az időt arra nézve, hogy a hatóság figyelmét felhívjuk a szomorú állapotokra, melyek közé iparosaink a sok vásár folytán jutottak. Véleményünk szerint az iparhatóság köréből mozgalom volna indítandó az iránt, hogy országos vásáraink száma redukáltassék.

Ha sok költséggel és fáradsággal járó országos vásáraink ekként összevonatnának, iparosaink és kereskedőink nagy kiadástól lennének megóva és a siker is sokkal valószínűbbé válnék.

Különbölk.

— **Eljegyzés.** Hrusóczi Elek muraközi kántortanító eljegyezte Puhán Lujza kisasszonyt Alsó-Lendváról.

— **Köszönetnyilvánítás** Czvetkovics Antalné urnő a nőegylet javára rendezett mulatság alkalmával »ételnemük helyett« czímen 3 frtot volt kezve az egylet elnökéhez juttatni, miért fogadja e helyen is az egyesület hálás köszönetét!

— **A nőegylet.** A csáktornyai jótékony nőegylet f. hó 14-én Bernyák Károlyné elnökle alatt választmányi ülést tartott;

A „Muraköz“ tárczája

A csudaháti konkurrenzia.

— Egy hírlapiró naplójegyzeteiből. —

A kassza mellett gonyasztottam és akkorát sóhajtottam, hogy az asztal fehér márványlapja elhomályosult tőle.

A mellettem pipeskedő kasszatündér sóhajtatásomat, mint az epedő szerelem csálhatatlan jelét vette tudomásul és gyöngéd mosolylyal iparkodott valam megértetni, hogy nem olyan kőszívű ám ő, mint a milyennek — nem látszik.

Pedig én másért sóhajtottam.

Akkor váltam meg a »Kacsárdi Hirlepedő« szerkesztőségétől és nem akadt más lap, mely veszedelmesen heves ambíciómnak tért nyíson.

Ebben a percben lépett be az ajtón Bálám Józsiás ur, a »Csudaháti Harsóna« felelős szerkesztője.

Bálám Józsiás urral már ismertük egymást. Önteljes sejtéssel télt meg a szívem.

— Ah! ismert rám a szerkesztő ur. Hát maga mit keres itt? Faczér?

— Faczér.

— No annak örülök.

— De én nem örülök neki.

— Épen munkatársat keresek, szerződhetem, ha akarja.

— Ezer örömmel.

— Tud az ur inni.

— Talán irni?

— Nem: inni.

— Mértéklettel és tartózkodva.

— Az baj.

— Tudniillik: nagy mértékkel és korcsmában tartózkodva.

— Akkor szüret! Azonnal leviszem önt Csudahátra. Micsoda lapot csinálnak mi ketten! A »Times« meg a »Daily News« szégyenletükben becukják a boltot!

Ami először meglepett az a fölírás volt, mely a redakció falán kiabált:

A szerkesztő ur a korcsmában van!

Igen, de melyik korcsmában. Csudahátot hittem olyan kurtahelynek, hogy föltételezhettem róla: miképen ott több bufelejtő intézet virul.

Neki indultam a szerkesztőmet keresni. Rábukantam a szomszéd »Igyál, sógor«-hoz címzett toroköblögető helyiségben.

— Hozta isten, kedves barátom. Jö, hogy itt van. Fogja ezt a poharat. Erősítsük magun-

kat a nagy munkára. Tudja, hogy Csudahátot iszonyu a konkurrenzia?

— Állunk elébe.

— A Csudahát és Vidéke minden előfizetőket el akarja hódítani.

— Nem eresztjük őket.

— Van egy zseniális vezércikkirójuk. Csatteller Emil. Hazafi Verai János hozzá képest...

— Ah!

— Még egy zseniálisabb tárczairójuk. Herczegh Ferencz hozzáképest valóágos Tatar Péter.

— Hah!

— A riporterjük pedig olyan élelmes, hogy be se várja az eseményeket, hanem a gondoliat-olvasás segítségével előre megírja a tényeket.

— Nos, hát szerkesztő ur, ha ilyen erős versenytársakkal kell küzdenünk, akkor hagyjuk itt ezt a korcsmát és menjünk a műhelybe dolgozni.

A szerkesztő roppant kicsinyléssel nézett rajtam végig.

— Mit? Hát maga munkával akarja legyőzni a Csudahát és Vidéke redakcióját?

— Hát mivel?

— Fortélyra van a dolognak.

Bálám Józsiás aznap ollózott rendíthetetlen nyugalommal.

Este hat órakor fölkeltem helyéről:

— Tegyük le a tollat barátom!

Azzal letette az ollót.

— Kész a lap. Most jöjjön velem, főzzük le a versenytársakat.

főbb tárgyai voltak: 1. Elnök elszámol a bevételek- és kiadásokról; bevétel volt 419 frt 45 kr. kiadás pedig 125 frt 51 kr. s így a tiszta jövedelem 293 frt 94 kr. A jelentés tudomásul vétetik. 2. Elhatározott 26 szegényt újból segélyezni. 3. Margitai Józsefné urnónek a mulatság alkalmával kifejtett önzellen szivesége és fáradságáért, Margitai József kezei igazgató urnak pedig azon készségeért, hogy az intézet helyiségeit az egytel rendelkezésére bocsájtani szives volt és dr. Hajós Ferencz ügyvéd urnak azon fáradságáért és jóakarásáért, hogy a helyiséget villamos világi lással látatta el, ami meglepően emelte az ünnepély lényét, jegyzőkönyvileg köszönet mondatott. 4. Wollák Rezsönyé választmányi lagságról lemondván, a lemondás sajnálatlalt tudomásul vétetik.

— **Gyászir.** Szekeres József gróf Széchenyi Béla gazdatiszje, megyei bizottsági tag iskolaszéki elnök 1894. június hó 13-án este 10 órakor, életének 69-ik évében Bakon elhunyt. Tetemei folyó hó 15-én délután 4 órakor tétettek a baki sírboltban örök nyugalomra. Áldás és béke legyen hamvain!

— **Álmos** Csáktornyan is felütötte a fejt. Mult pénteken hat eset jelentetett be. Alsó-Muraközben, a hol járványszerűleg lépett fel már megszüntnek tekinthető a baj, Vajha a felső vidékről is mielőbb hasonlót írhatnak! Illetékes hatóságunkban és orvosainkban bizunk, a kiktől a legnagyobb erélyt és tevékenységet várunk és kéük, hogy a baj elháríttassék!

Hirtelen halál. Miszlovics József tursiscsei földműves e hó 7-én a szántó fölön összerogyott s hirtelen meghalt.

— **Értésítés** A csáktornyai áll. se gélyezett közs. polg. fiúiskolában ez évi zárvizsgálatok a következő időben és sorrendben fognak megtartatni: Junius 23-án az összes osztályok hittani vizsgálatát és magánvizsgálatok Junius 25-én d. e. az I. d. u. a II. osztályok vizsgálatai. Junius 26-án a III. és IV. osztályok vizsgálatai. A III. osztály vizsgálatának befejeztével az összes osztályok együttes énekvizsgálata Junius 27-én az V. és VI. osztályok vizsgálatai. Junius 28-án d. e. Te Deum és záróünnepély, mind e vizsgálatok, mind a

záróünnepély nyilvánosak, melyekre a t. cz. szülők és tanügybarátok egész tisztelettel meghívotnak. Csáktornyan, 1894. június hó 14-én. Az igazgatóság.

— **Népiszkolában** a záró-vizsgálatok következő rendben lesznek megtartva: junius 23-án reg. 8 órától 10-ig rk. fiuknál, 10-12 ig leányoknál, junius 24-én déle 5-őt izraelita vallású növendékeké, junius 25-én 8-12 ig I. II és III. fiúosztály, délután a IV. fiúosztály, 5 órakor tornaszat van, junius 26-án délelött I. II. III leányosztály, délután V. és VI. leányosztály. Vizsgák után kézimunka megtekintés

Zalavármegye közigazgatási bizottsága, e hó 11-én tartotta meg rendes havi ülését. A hévizi kénes fürdőben a rend fenntartásával a szolgabírósgát bizták meg. A közgyűlés folyamán Koller bizottsági tag indítványozta, hogy az új kormányt és a távozó minisztereket feliratilag üdvözzöljék. A kir. tanfelügyelő jelentésében kiemelte, hogy a miniszter gondoskodott az ipariskolákban a vallásoktatásról is. Megismertette a zalaegerszegi polgári iskola megszüntetéséről szóló rendelet. Jelentette, hogy a miniszter 1896. előtt nem hajlandó Zala megyének állami iskolákat adni. A pénzügyigazgató jelentése után végül kisebb ügyeket intéztek el.

Balatonfüredi Erzsébet-szeretetházban Tóth József kir. tanácsos, Pestmegye tanfelügyelője, miat az országos közoktatási tanács tagja, a jelen tanévre az állami szeretetházak biztosául a közoktatási miniszterium által kiküldetvén, a b. füredi Erzsébet szeretetházat junius hó 7-én látogatta meg Kiséretében voltak: dr. Ruzsicska Kálmán kir. tanácsos, zalavármegyei tanfelügyelő, Kovács Ábel a szeretetház igazgatótanácsának elnöke, fürdő-igazgató, Kanovics György szeretetházi igazgató. Nagy érdeklődéssel volt jelen a reggelől estig tartott vizsgálaton Lévay Ferencz, a közoktatási miniszteriumnak ép B. Füreden időző osztálytanácsosa. A szép szellemi siker. különösen a felső osztályok növendékeinek a legszigorubb igényeket is kielégítő szabatos feleletei, az intézetben és a köztartás összes mozzanataiban tapasztalt rend és tisztaság s a családi nevelés rendszeres keresztülvitele mélyen meghatották a jelen-

lőket. A növendékek lelket megindító éneke s Barbarics Győző családtanító által vezetett zenekarának előadása volt a szép nap méltó záradéka.

— **A parlaki önk. tűzoltó-egyletnek** folyó hó 10-én az ottoki vendéglő helyiségében megtartott nyári táncmulatsága meglehetősen sikerült. A mulatságnak a kellemes idő is nagyon kedvezett, s a látogatók száma is elég volt. Az összes bevétel 54 frt 20 kr. melyből a felülfizetések 12 frt 70 krt tesznek. Felülfizettek: Horváth Csongor kir. járásbíró 1 frt, Grész Alajos ügyvéd 1 frt, Sipos Károly gyógyszerész 1 frt, Keszer Géza Letenyéről 1 frt, Barsch Henrik 1 frt, Babics Nándor 1 frt Horváth Mihály 1 frt, Trajbarics György 1 frt. Németh Gyula postamester 50 kr., Strahia N. Csáktornya 50 kr., Kollay Lajos bottornyai főparancsnok (ki testületileg jelent meg embereivel) 50 kr., Kerman János Bottornya, 50 kr., Dr. Böhm S. 50 kr., Molnár István 50 kr., Verly Ferencz 50 kr., Ebenpanger Miska 50 kr., Baranics Ferencz 50 kr és Hermann János 20 kr.

Peronospora. Hazánk több vidékéről máris jelentik a peronospora viticola fellépését. Ne engedjük vagyonunkat kishitűségünk folytán elpusztulni, hanem mindenki siessen a munkához, mindenki permetezzen, ki hogy tud. Ajánljuk, hogy ki még eddig eddig eddig nem permetezett, ezt minél előbb tegye; ki pedig már egyszer permetezett, a másodikkal ne várakozzék, hanem okvellen még vizálgás előtt végezze el. Péter Béla »A peronospora viticola és Black-rot« című könyve mindenről ad felvilágosítást. Kinek e könyve még nincs meg, jó hasznát veszi, ha meghozatja. Ára 1 frt 20 kr. Ezen csekély összeget pedig dusan megtéríti praktikus utbaigazításai által. Megrendelhető Kassán, a »Szőlészeti és Borászati Lap« kiadóhivatala utján.

— **Hazai hír.** Az új kormány csakugyan Wekerle elnökle alatt alakult meg ismét; gróf Csáky, gróf Bethlen és gróf Tisza nincsenek bent az új kabinetben, ellenben báró Eötvös vallás- és közoktatásügyi és gróf Andrássy Ö. felsége személye körüli miniszterek, mint új tagok szerepelnek.

— **Magyar hírek.** Zala-Egerszeg képviselőtestülete szabályrendeletet alkotott a községi közmunka lezolgálása tárgyában — A zala-és somogy megyei izr. felekezeti tanulók, tanítók és iskolák segélyezésére kerületek izr. iskolaegetület alakult — A zala megyei tervezett h. é. vasutak közül csak a keszthely-sümegi vasutnak kiépítése bizonyos. — A Balatonpartján a jéges és felhőszakadás nagy károkat tett a gabonafélékben. — Zöldojtási tanfolyamot tartottak a mult héten Gyenesdiáson, Tapolczán és Kővágó Örsön. — Saárdi Somsich Lőrincz volt somogy megyei másodalispán 75. éves korában elhunyt Keszthelyen. — A balatonfüredi fürdőtelepet nagy ünneppel nyitották meg a napokban.

CSARNOK.

Kétféle csillag.

Tudod-e, leányka,
Mit mondtál nekem?
Szived egén csillag
Leszen az én képem.

(Bizonyosan valami szenzációzás hír titkos forrásához vezet. gondoltam magamban és kullogtam utána az árnyék hűségével.)

Egyenest az „Igyál sógor” ba nyitott.

Ott már össze volt gyülekezve az egész Csudahát. Egy dobánygyárat aznap este elfogaszthattak: akkora volt a füst.

Ott volt a b. laptársunk redakciója is.

A sárga arcokról leritt az éjjeli munka.

Vacsoráztak is nemsokára.

Cziheledtek.

— Hová, uraim, olyan sietve? Stentorkodott az én redaktorem.

— Munkába. Várnak a táviratok.

A kormányválságról kell vezércikket írni.

— A nöegylet estélyéről tárcázat.

(Nekünk mindebből nem volt semmi, hát én a mehetnékség tiszúsását éreztem a széke-men.) — Jó, jó, marasztalta őket a szerkesztő, vezércikkre, tárczára ráérnek az urnak azután is. De most egy üveg karcost hajtunk föl az új kollega egészségére!

Maradtak.

A konkurrens repörtör felköszöntött engem. Amire én éitettem az új repörtört oly sokáig, hogy ő irhassa meg a világleletről is a pontos tudósítást a lapjának.

A pohárköszöntő korcsmarengető hatást gyakorolt.

Össze-vissza köszöntgettük egymást. Az én szerkesztőm egyre másra hozatta a bort. Szer-

kesztőm váltig emlékeztetett a szerződésemmel tett kijelentésemre, és követelte, hogy annak meg is feleljek. Meg is feleltem.

Reggel négy órakor a Csudahát és Vidéke szerkesztőségét az asztal alá ittuk.

*

Diszalt röppentyűző szemmel tört be másnap reggel a szerkesztőm.

— Győzelem, győzelem! Lefőztük a Csudahát és Vidékét a sárga földig!

— Hogy főztük le!

— Ugy, hogy se vezércikkük, se tárczajuk!

— Hát? Üresen jelent meg a lapjuk első oldala?

— Nem Hanem a korrektörök irt egy cikket a liberális reformokról. Aki ezt elolvassa, az örökre meggytlől minden liberális reformot!

Igy csináltuk ezt minden nap! Egy hónapig kibírtam.

A második hónap elején megszöktem. Mivel hogy kiadt, hogy a szerkesztő ur rendszerének legközvetlenebb áldozata én vagyok, mivel hogy a konkurrens redaktiót mindennap az én kontómra ittuk le.

S. E.

En is azt mondtam,
Azt fogadtam néked:
Szivem egén csillag
Leszen a te képed.

Szavunkat beváltók . . .
Képem csillag vala,
Csakhogy hulló csillag:
Hamar leszalada . . .

Amde a te képed
Alló-csillag, a mely
Csupán szivemmel, ez
Eggel pusztulhat el

Várossy Mihály.

"Korcsmárosné aranyvilág."

Hajh, ne késsék olyan nagyon!
Életem most egy gyöngyvirág;
Ad a hamar azt a jó bort,
„Korcsmárosné, aranyvilág!”

Hanem ne a lórét adja!
Elcsufítja ez a pohárt;
Tudja-e, hogy ki vagyok én?
„Ide a legjobb borát!”

Nem szeretem, hogy ha a bor
Kölyök: egy-két éves talán!
Óhajtom, sőt követelem;
„Vén legyen, miut a nagyapám!”

Kedvemben több virág lesz, mint
Legszébb tavasz napján a fán;
De csak úgy, ha öreg a bor
„És tízes mint ifju babám.”

Várossy Mihály.

Delila.

— Rajz a pusztáról. —

Ott sülletett valahol a délibábos homokpusztán, lombos akácok hűvös árnyában, utszéli cigánysátor alatt.

Apja, az öreg Zsiga cigány begöngyölte a síró apróságot valami színehagyott rongyba, megmutatta a mosolygó rajkóknak s elnevezte Delilának.

Ennyiből állott a keresztelési ceremónia.

Ezután együtt nevelkedett a többi szurtos purdéval, vándorolta széltől hosszaiig ő is az országot, megtanult kártyát vetni, jövendőt mondani.

A nyári nap rekkenő heve hamvas, olajbarna arcát pirosra perzseltte, míg homlokát teleszórta hóval a téli éjszakák hideg zimánkjója. És erre a homlokra rendetlen összevisszaságban ráhullott a hullámos, aczélfényű hajszátor. miket fűrtökbe göngyöltetett a kavargó fergeteg.

Mikorra felcseperedett a leánykorba, már mindenki úgy hívta: Delila a szép cigányleány.

És az is volt. Igazi keleti szépség rongyokban.

Mély lúzt, ábrándos szemeiben annyi forró vágy, lázas szenvedély, epedő mámor égett, a mennyi épen elég volt egy hosszú élet boldogtalanságának a megteremtésére.

Ezek nélkül a ragyogó szemek nélkül, melyek tele voltak babonás delejjel, talán Bandi, az uraság számadója sem vette volna észre a leányt. Hanem, mikor bele-

tekintett a mélységes szempárba, oda tapadt a szeme, a szíve, a lelke.

Valami megnevezhetetlen, őrtült vágy szállta meg a szívét, letörni ezt a harmatos virágot.

Meleg délben, mikor a nap az istállóhoz terelte a nyáját, leheveredett Bandi virágos szűrőre, tekintetével a szürkellő sátorra tapadt s bánatos szavu tilinkójával igyekezett kicsalni a leányt.

Egyszer aztán, szép csillagos estén, a holdvilág ezüstös fényénél találkozott a kutra siető leánynyal. Hirtelen, egy rövidke szempillantás alatt mellette termett, megölelte s megcsapkédte az arcját.

— Te, Delila, olyan vagy, mint egy szent, maholnap bucsura járnak hozzád!

A szép leány megrebbent, mint a fészken fogott madár s csak félve tekintett a bojtár kipirult arcába.

— Jövendőt akar mondatni kigyelmed? Bandi megfogta a remegő kezeket s karcsu derekát átkarolva, lekényszerítette magához a virágos gyepre.

— Azt, jövendőt. Olvasd ki a szememből, szeretlek-e téged s azután mond meg, mikor lesz az enyém?

Delila összerézcent. A forró vér végig bizsergett erein

— A kendé? . . . Hát aztán mit csinálna velem, a szegény cigányleánynyal?

A bojtár két erős karjával magához szorította a leányt s csattanó ajkára ráloptott egy csókot.

— Hát fészket raknék magamnak az öledben s kiszívnam a lelked.

Delila józútt kacagott a legényen s kiröppenne karjai közül, gyors léptekkel eliramodott a sátor irányában.

Hanem azért másnap ismét megjelent a kútnál. Megszerette a Bandinak a beszédét, az ölelését, a ki értette a módját. hogyan és mivel kell elbűvölni a szép cigányleány lelkét.

Az öreg Zsiga tudott is a dologról, nem is. Láta ugyan, hogy Delilának egy idő óta megsaporodtak a csilingelő aranypénzek a nyakán s hogy rongyos ruhái helyett selyempántlikás viganói vannak. Azt is hallotta, hogy a nyalka bojtárról furcsa hírek keringenek, de nem törődött velök.

Nem bánja legyen akárhogy, csak a leányt ne bántsa senki, mert . . .

A szomszéd sátorból áthalatszott a Delila elutasított kérőjének, Lajcsinak a hegedülése s a szomoruan bugó hangok, melyek a cigánylegény ujai alól röpkedtek, messzi kirezegtek a csendes pusztára

Delila ott hallgatta az elenyésző hangokat a Bandi ölelésében. Kacagva, átszellemült arccsal nézett a bojtár résedező szemébe, kiről azt hitte, hogy nem is ember, hanem egy isten.

És ez így ment minden este. A csók és az ölelés elfeledtette vele apját, anyját.

Egy borongós, őszi estvén aztán, mikor a Bandi szíve földe akart volna lapulni, hogy elmondja neki édes titkát, a legény egész durván ellökte magától.

— Elég volt a játékból, Delila! Eredj vissza sátorba és menj férjhez, én is — megházasodom.

Milyen jót nevetett ezen a leány!

— Meg akarsz házasodni, Bandi? Hát nem vagyok én a te feleséged? . . .

S megpróbálta felkuszni a legény széles mellére, hogy meghallgassa a szívverését, a szótlán ajkak sóhajto mondását.

Bandi vállára vetette a szűrét, tovább lökte magától az elszápadt leányt.

— Te is jó voltál szeretőnek, de egy cigányleányt csak nem vehetek el feleségül!

Megfordult és elment.

Delilát pedig, mintha a borongó ős hideg szele csapta volna homlokra úgy összeborzongott.

Mikor a Bandi alakját elnyelte a sötét, megfordult, tekintetével oda tapadt a fűstől sátrához, sápadt arcán végig gördült egy könnycsepp s olyan hangon, mely a szívverést is elállítja, kiáltott bele az éjbe:

— Apám, megcsalták a lányod! . . .

Leroskad a földre, a dérütött virágok közé s csak reggel tért haza dideregve, fázva.

A cigányok megbámulták halovány-ságát, kisírt, fénytelen szemeit, összeesett alakját, de nem kérdezett egyikök sem semmit, hanem segítettek az öreg Zsigának, ki illatos szénából vetett ágyat kimerült leányának.

Delia beteg lett, tombolt benne a láz, kezdett megaludni a vére, de azért az apja nem vigasztalta egy szóval sem.

A magány óráiban lelkének egész síró vágyával nyult a fautomok után. Bandinak a hangja kacagása ott csengett folyvást a fülében, megfordult rá éjjel s felriadt érette nappal.

Egyszer aztán azt mondta az apjának, hogy ő meghal, hívja ide a bojtárt, hadd bucsúzzék el tőle.

— Hát ő bolondított el ugy-e?

Delila elhaló hangon felelt.

— Mikor olyan nagyon szeretett!

Zsiga belemarkolt a hajába, megreszkelett egész testében s elbeszélte a leánynak, hogy Bandi fogva van, gyilkosság és rablás vádja miatt ülnek törvényt talán a napokban fölötte s hozzátette, hadd ítéljék el, mert megérdemli.

A cigányleány homloka elborult, csak a szemei csillogtak.

És akkor éjjel eltűnt a sátorból nesztelenül, minden nyom nélkül. Neki ment a sötétnek, viharos északának, fáradt, beteges testtel keresztül vánszorgott a stüppedékes lápon, szürke homokpusztán, hanem másnap ott állott a törvénytársak előtt és igazolta Bandit.

— Azon az éjjel, mikor a gyilkosság történt, ott volt Bandi a pusztán, az én ölemben, az én karjaimban! . . .

Hittel is bizonyítod azt? — kérdezte a beteg lánytól a bíró.

— Megesküszöm az élő istenre! A bojtár, mikor a felmentő ítélet után kijött a fényes palotából, reszkető hangon kérdezte a lánytól:

— Megbocsáthat-e nekem Delila?

A cigányleány nem szólt, hanem oda borult zokogva a Bandi ölébe s hetek mulva, mikor ismét erőhöz jutott, az oltár előtt mondotta el az igent.

A sátor azóta régen eltűnt a pusztáról, de a nyáj mellett az öreg pisztor többet is tud regélni a számadó és a cigányleány mesés boldogságáról.

Irta: Bibó Lajos.

FELELOS SZERKESZTŐ
MARGITAI JOZSEF

8 urednikom moći je svaki dan govoriti med 11 i 12 vuzrom. — Sve pošiljke tišće se zadržaju novinah, naj se pošiljaju na ime Margitai Sekefa urednika vu Čakovcu.

Izdateljstvo:

Kajšara Fišel Filpova kam se predplata i obznanje pošiljaju.

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni znanstveni i povučljivi list za puk.

Izlazi svaki tjeden jedanokrat i to: vu svaku nedelju.

Službeni glasnik: „Medjimurskoga podpomagajućega činovničkoga društva“ „Čakovečke sparkasse“, „Medjimurske sparkasse“, i t. d.

MEDJIMURJE

Predplatna cena je:

Na celo leto . . . 4 frt
Na pol leta . . . 2 frt
Na četvert leta . . . 1 frt

Pojedini broji koštaju 10 kr.

Obznanje se poleg pogodbe i faj računaju.

Historija i zemljopis.

II.

Sad vidimo der lice zemlje.

Površine zemeljske po prilici dva su trećine voda, a jedna trećina suha zemlja ili kopno. Iz vode podigli su se vrlo nepravilno i nejednako podeljena tri velika komada suhe zemlje s vnozinom otokah: prvi komad na izhodnoj polutki, stari svet: Azija, Afrika i Europa; drugi komad na zahodnoj polutki, novi svet: Amerika; tretja Australija ili nova Holandija. Novi svet zovu se Amerika i Australija zato, ar budući od Europe širokim morjem razlučene, znanost i historija staroga sveta za nje nije znala, nego su kesneše prena djene. Po veličini redaju se ove zemlje ovak: Azija, Amerika, Afrika, Europa i Australija.

Kopno ili suha zemlja slegla se je više prama severnom stožeru, pak je vu severnoj polovini zemlja pretežnija nje nije velična. Ar ako vsu površinu razdeliš na 100 delov, izide iz računa suhe zemlje delov 27 a morja 73. Od kopna pako vu severnoj polovini, od onih 27 tizam 22 dela, a na tu stranu najviše kopna ide na blagi pojas. Na izhodnoj polutki zemlje vse su one velike tri krpetine zemlje i skupa se držiju, samo kaj je ljeta 1869. Francez Lesep napravil od Afrike

zevsema otok, tojest med dva velika morja prekopal je vuzinu kopnenu, kud vezda brodi, damšifi prehadjaju. Na isto strani je vu kupu velikih otokah golema otočina Australija. Na zahodnoj polutki je sama duga otočina Amerika s vnozinom otokah velikih i malih; a malo fali da se vu ledenom pojasu nije svezala s Azijom.

Ti si vu Europi. Ako se anda obrneš proti izhodu: gledaš vu Aziju, a preko nje i silnih vodah vu Australiju, ljevom rukom ako mahneš na sever, pokazal si ledene kraje Europe i Azije, desnom rukom na jugu Afriku i južne okrajke Europe, a za hrbtom stoji ti zahodna polovina Europe i preko morja Amerika. Aziju od Europe luči na severu Ural p'anina vu ruskom cesarstvu, na izhodu kaspicka jezerina, visoka Kaukaz plavina, čeno morje, kod Carigrada morsk rukavi i grčka morja, zatim je puklo veliko sredozemno morje, koje pere tri strane sveta: Aziju, Afriku i Europu, a vete se tenkim rukavom na zahodu s velikim morjem med Europom i Amerkom Velik zaljev iz sredozemnoga morja, je naše jardansko morje na jug i zahod, preko koga se med dva morja pružila kakti dokoljenica čizna zemlja Italija.

Suha zemlja ili kopno forme je različite: sim su se zdigle nad oblake i razaplele gore i planine, tam ugrezle doline i prodolice i pukle bezkrajne ravnice;

simo grozna pećina, tam pak buja rast. Kaj se nije zdiglo nad tri jezero stopah (šuhov) zove se samo brdo, do četiri jezere stopah zove se gora i već planina, a preko do 6 jezerah stopah zovu se visoke gore i planine; a prek te mere skupnim imenom vu svih jezicah „alpe“. Najviše gora na svetu (do dvadeset i pet jezer stopah, kak dalko se je do vezda izmjerilo) je Himalaja vu Aziji. Ima gorah, koje na čase uz potres, huku i buku iz vrhunca ognja rigaju, a ljudem naokolo zadavaju straha i nesreće, pak se zoveju vatromet ili vulkan.

Vu visokih gorah pišu se i broje stepeni: do kud je zraka za dihanje i dokle životinja živi, zatim dokle bilina raste, zatim vekovečni led, i nad oblakom vekivečna vedrina. Vu alpah dogadja se vsakojačkih divotah: tu rusi i grma stréla, poglavi bujica, ogromne table leda malo otopenje puziju, zamrznute se s drugim tablam i sa sténami, a kesneše pognane dalje lome i gone sa sobom po čele kukove, tu opet kup snéga (lavina) se namota letéći niz brega, da zna zarušiti vu dolini po čelo selce gorsko.

Goram kak i kopnu vsemu broji se višina koliko e nad zrcalom morskim. Ali ne samo da se visoko dižu gorski vrhi i kukovi, nego ima i c lih prestranih ravnica visoko ležećih, za kaj se zovu visoke ravnice ili visočine (ravne gore) Najvišeše

Z A B A V A.

Obćinsko poglavarstvo!

(Istinita pripovest.)

Blazeno ono vréme, gda su se pravice pri občinskim poglavarstvu krojile; tak sam čul mnoge ljudi zdihavati. Nu, da vidimo takovu jednu občinsku sednicu.

Vu občini N. bil je birov Čef Fereuc pod čijom upravom se je sledeće dogodilo: Jedan dan vu ljetu, kad je najvećša vručina, postavi se pred birovom jedan mladić dosta dobro oblečen. Birov videći, zapita njega: „Dej mi reći, tko i kaj si ti? On odgovori: „Ja sam na svetu najgladneshi i najrédneši diak“.

Dakle ti si diak, nu kak se zoveš? Ime mi je Matjaš. Znajuci to sve, dakle ja bi vas moral vu kladu metnuti. — Dobro, dobro znajte birov, da ja iz pod svakoga kluca i lokota morem vun oditi nu ipak mi rečite, zakaj bi vi mene vu kladu metnuli?

— Zato, odgovori birov, jer sam čul glas Matjaša diaka, kojega drugač zoveju Grobencias, i da gde se on pokaze, noveke nesrećnu toču donese. Pokedob sreća i dobrostanje naše občine vu moje

ruke je položena, dužnost mi je, da sve ono odstanim, kaj bi moglo nesreću donesti.

Jedva su čuli ljudi sela, da je došel k birovu Grobencias, svi su došli tam, kričali na birova, da neka na slobodu pusti Grobenciasa, jer drugač nesreću donese vu selu, ako bude bantuvan.

Imate prav veli birov, ali vu takovim poslu prez prisežnikov i gosp. notariuša nemrem nikaj vučiniti.

Zato se je občinsko polavarstvo skupa zišlo po poldan ob 2 vuri i poradi velike vručine do 8 vure na večer 15 i pol litrov vino spilo, i kad se sve lepo popilo, gospon notariuš ov diktaval vu občinski zapisnik: „13 maju leta . . . občinsko poglavarstvo na občinski strošek 15 i pol litra vina popilo, dokončalo, da se Grobenciasu dobra večera pripravil, da nebude gladen ostal i nesreću napravil.“

Grobencias — dok su mudri ljudi sednicu držali, bi lahko od glada vmreti moral, da ga nebi birovova žena nahranila sa žganci. Drugi den, kad je otišel Grobencias, celo selo je hvalilo birova i veselo bilo, da su se bez nesreće rešili Grobenciasa, samo žena birovova si sa furtovom suzne oči brisala, jer nekak se vu njega prevč zagledala.

Nedugo posle ovog dogodjaja dojde katana iz Budimpešte ravno k birovu, i

preda mu jedan list, iz kojega je gosp. notariuš sledeće čital:

„Mi Matjaš apostolski kralj pošiljam ovoj ovoj občini 100 frt., da se iz ovih penez siromašni putujući dijaki nahraniju, i nedopustite, da do večera gladeju, jer se lahko dogodi, da takovog vaše zene ili kćeri pod obrambu vzejemu, a birov pak neka pazi a i drugi bolje na svoje zene.“ Vu Budimpešti i t. d.

Dakle pozna kraljevog grobenciasa? pita birov katanu: — Kak nebi, veli katana, kad je on sam taj.

Birov s prisežniki skupa jako se prestrašil i deputaciju poslal vu Budimpeštu kralju, da se mu zahvali.

Približava Jakoplevo, kad mora birov račune položiti, pokedob par litrov vina su spravili pijuci jedan družomu na zdravlje, počeli su se računati polagati.

Dakle gosp. notariuš, veli birov, pišite, kad smo vicekumuša čekali, išli smo vu varas mušare kupovat, da mu strelamo:

tamo iduci potrošili 100 frt
dimo iduci potrošili 100 frt

dakle sve skupa 300 frt.

Dobro je, odgovoriju prisežniki. — Ali prosim ponizno vel, mali birov im nije to dobro jer samo 200 a ne 300 frt.

B.rov srdito odgovori: „vam je tiho

i najprestraneše takve ravnice jesu u Aziji, gde tibetanska više leži dva puta skoro nego najvišeša horvatska gora (deset jezer stopah-šuhov). Ima na kopnu i nizinah nižeših od morskoga zrcala, i zovu se opet na prosto nizine, najglibokše su i najveće opet u Aziji. Zvun kaj su silne ravnice jedne forme i turobne, vekšim su djelom neplodne, jer su ili zarastle vu travarinu, i onda se zovu stepine, ili su mrtve kame-nite ali pškovite pustare. Najveće su pustare vu Afriki i Aziji. Pškovita pustara kaže se otima kak morje, kak se nagadja, da i jesu negda morje bile. Najprestraneša je vu Afriki Sahara, šest put vekša nego je sva carevina (cesarstvo) beškoga cesara; kam okom kreneš, niti na nebu oblaka i kaplje deždja, niti drva niti grma zelenoga, nego razžaren, drobnii pšsek, kojim se veter poigrava, pak ga talasa i vita kak na morju vodu, a ovakvim vitlom zapisa gustokrat vse, kaj vlovii na stezi, po čele povorke ili karavane tovarne marhe i ljude. Ima ravno na pškovitoj pustari tu i tam kakti zeleni ot k (inzula) obraščene zemlje, s kojim zviranjkom vode i zoveju se oaze; ali zvun kaj je rēdko, nestaje zeleni od silne naplave pškovite peskovite. Putuje se preko pustave od oaze do oaze tjedne i mēsece.

Sad hajde po malo pogledamo vode, pak budemo onda hitro još jenkrat prekrilili ves svēt.

Morje se drži vse skupa. Ako je velika voda povsud na okolo obtočena kopnom (suhom zamljom), onda se zove jezero (tō), prem se jezeru velikomu, vu kojem je voda žuhki kakti morskā, takaj veli morje. Morja morskā raztaline, krajine, zatoki i rukavi zovu se po susjednom kopnu, po narodih susednih, svojoj naravi osobito farbi, po jednom čovēku, koji je ondi prvi prebrodii i opisal ga. Za vedroga neba i tišine prava je farba morju modro zelena; nu premēnja se s premembom zraka i vode. Ima morjah (pri inzulah zahodne

biti, bolje bude, da donesete na občinski strošek 10 litrov vina."

Da pak lepi šator napravimo, kupili smo 30 ruženic, dimo vojnja 300 frt.

(Ovi 30 ruženic bi i za 15 frt dimo dopelali, ali poradi šparanja občinsko poglavarstvo ovak je dokončalo, da se na' koli dopela dimo iz jako strbnog brega, ali kad su dopelali, nečti se je zmislii: da je občinsko poglavarstvo dali doli skotati iz brega, nebi niti fertal kostalo. Poglavari mudri skup s notariušum opet drži ju sednicu i dokončaju, da se poradi šparanja moraju nazaj na breg spraviti ruženice, i onda doli skotati i ne voziti.)

Nadalje da uspomena ostane za naveke vicekomuševoga pohoda, iz varaža smo dozvali klesara kamena, da on naj vesel dogodjaj zareže, i to nigdi drugdi nje bilo prikladneše, nego na ledu občiuske mlake, to košta 50 frt.

Za kvar, da naš občinski bik je pojel susedne občine celu šumu, smo platili 50 frt.

Na zadnje gosp. navučitelja ljetošnja plača 5 frt. To se ipak ne svidjalo gosp. notariu n i ostalim prišežnikom, da toliko plača občina navučitelju.

Im je to preveč, veli jedan, im on dobi 10 drvenka krumpira, 5 graha. Ali birovi ipak veli, da je to ne velika plača i tak se vzeme vu račune 5 frt.

Evo dragi čitatelji, kak su se negda krojile pravice i računi polagale kod občinskog poglavarstva.

Priredil:

Kerleza Ignác.

Indije) tak bēlih i biatrih, da je vu silnoj glubljinii na dnu belom pšskom posipano videti najmenjše stvari, a ladja čini se da plava vu zraku. Ima anda morja čerlenoga od vnožine čerlenih koralja po dnu, a tak opet zevsema zelena kak senokoša od vnožine trave,

Kak površina kopna (suhe zemlje) tak je grbavo i dno morskō: ima tu gorah i vrhov i opet nizinah i ravnicaš. Glubljinā anda nije povsud jednaka. Mēri se morje olovom na vužetu (striku); ali nemore olovo gliboko, pak se je po takovu izmerilo samo dvanajst jezer stopah (šuhov) dubline. Nego po drugom putu računa se, da najvećša morskā glubljinā težko preseže jednu milju, tojest pšškoga hoda ravno dvē vure.

Morje se giblje neprestance: a pravilno se vsakih šest vur nadima, vsaki drugih šest vurah splahne, a obedevoje se vidi na obali, pak se prtok zove „plima“, odtok „oseka“. Med obrašnicima je potok morskō od izhoda k zahodu, ter upravo morje teče, kaj biva od vetrov neprestance onda puhajućih. Drugi potok ide od stoteraš proti serdini.

Zvun morja sēču kopno vode tekućice različite dužine i jedrine, od šunskoga potočića i do morju spodobnih rēkah. Najvećša rēčina na svētū je tak zvana Amazonska vu južnoj Ameriki, duga vu ravnoj liniji 500 miljah, a široka tak, da več sto miljah pred utokom vu morje nije videti druge obale, a na samu utoku razkriljena vu dva ramena široka je do 2 miljah. Za Amerikom najvećše su rēke vu Aziji, ista Afrika ima dvē velike, a u Europi su najvećše vu Ruskoj carevini.

Ima zviranjkom ljekovitih, koji se zovu rudni, ar voda ima raztopljenih rudah: soli, sumpora, zemlje, kovinah, osobito željeza i kufra, odtud takaj imaju ljekovitu, (za vraćenje) moć. Rudne vode izviraju tople, sbog česa se kupališča na njih zoveju toplice. Opazilo se je, da toplice znadu biti spojenje s kojom ognjometnom gorom. Vodom se je lice zemlje puno preobrazilo i ja se preobražava neprestance. Za pēldu vu Dalmaciji vidi se pod morjem podrtinah od zidinah, koje su negda bile na kopnu, protivno varaš negda izker morja, kak Adrija i Ravena vu Italiji, vezda su od merja daleko. Morje zna obalu odrubiti i opet napluskati pška za pune i široke obale. Kaj čmiju rēke, znaju najbolje oni, koji poleg živiju. Nekeje nose i pška, i takove poplavom pustoše zemlju, a nekeje opet muli, samu rodicu zemlju, i poplavom čine zemlju plodnu, da na njoj raste vse, kakti samo od sebe. Nosiju rēke nekeje i zlata zrnata.

(Drugi put dalje.)

KAJ JE NOVOGA ?

Viher vu Beču.

Vu Beču bēnil je 7. juniuša takov viher s tučom, kakovoga se ni najstareši ljudi nezmišljavaju, a koj je ne samo počim l-gromni kvar, već su žalibože i dvē osobe izgubile život, a velika vnožina ljudih je ranjeno.

Točno ob tri fertalja na 7 vur vu jutro, pokedob su se nađ varašom nadvili silni čni oblaki, započela je padati tuča uz strahovito bešojenje vihra (oluje). Čela ka-

tastrofa (nesreća) trajala je komaj 15 časov, ali je varaša gotovo preobrazilo. Po mēstih činilo se je, kakti da se je pripetila eksplozija i da je došlo do bitke. Vu vsih varaških kotarov razbiti su (potrti su) na vsih hižah oblaki na strani, s koje padal led; a poleg toga opal je ves mort sa stēnah.

Vrti, javni nasadi, drvoredi i parki (vrti za šetanje) tak su polamani, da je najvećša žalost samo ih i pogledati, vulice i ceste pokrite su zelenim listjem i potrzanim svržjem (granjem). Čvrtja je upravo nestalo, grnje vu šetališćih je zamuljeno. Voda je s tučom poplavila vno go podzemnih stanov, razrovala i zateknula kanale ter je vno go ljudih vu smrtnoj pogibelji. Bezbrojne vtice, golubi, kosi, drozdi, vrabci itd. na šerege su popadali mrtvi.

Po vulicah ležal led tak visoko kak snōg vu zimi, pak su ga morali na kolih odvažati. Promet je vsigdi zapel.

Vsu noć nebo se je oblaciilo a vu jutro se je porodil silen viher s grmljavicom i bliskavicom. Oluja je došla od severo-zahoda proti jugu-izhodu. Gusta tuča padala je 15 minut vu debljini orehova i malih jajec ter je vse zmlatila. Za tučom po ela je padati prava ploha.

O pojedinkostih javljaju: Vu cesarskoj palači razbito je 600 oblokova na tretji i drugi kondignaciji. Na Franjinom pijacu vu cesarskom dvoru led je ležal prek jeden šuh visoko. Obloki na stanovih cesara, cesarice i nadvojvodkinje Štefanije vsi su polupani.

Vu pučkom vrtu sfondani su vsi nasadi, a drēvje malo nē prez lista.

Na palači erchercoga Albrechta nije ostal niti jen oblok čeli. Taijansko poklisarstvo jako je izkvarjeno. Vno go vulice tak su posipane s razbitim steglom, da se nemre niti onud hoditi.

Jako je stradala i gradska včēnica, na kojoj su samo oni oblaki ostali čeli, koji su providjeni brušenim glažom. Nadalje su znatno skvarjeni: ratno ministarstvo, konservatorij, Hotel Imperial, policija, vse palače na Sottenringu, damfelin Romana Uhla, gde je razbito više od 4000 oblokova, — posta, carinara i kasarne.

Na Terezianomu ima preko 1000 razbitih oblokova. Spodobno se je dogodilo i vsem banhofom.

Osobito strašno haral je led vu okolici obćeg javnog špitala, gde je vno go kvara. Telegrafički i telefonski droti na vno gih mēstih su pretrgnjeni.

Vu vno gih školah nije bilo predavanja, ar su oblaki polupani i ar su dēca ni došla vu školu.

Vu Prateru vubilo je drēvo, koje je viher izkorenil, nepoznatoga čovēka, koj si je prežkal pomoć pod svržjem. Na Švarcenbergovom pijacu ubijen je na svom stajalištu fijaker Wöhner od padajućega leda. Našli su ga mrtvoga na sedalu.

Društvo za oslobadjanje imalo je pune ruke posla ter je više od stotine moralo prenesti vu stanove.

Na Siemerinžkom soldačkom vezbališču vezbale su se dvē baterije kanonirov. Viher je ih zatekel a vsi se konji skorom poplašili od padajućeg leda ter su počeli bežati. Tak je nestalo veliko bešanje kak vu kakvom taboru. Konji su bežali za kanoni (štuki), zhitili jahače i prevozili vno go osobah. Dva oficiri i dva momki su težko ranjeni, 10

momkov malo ležebe ranjeni. Neznato ozledjenim nezna se ni broja.

Kvarni su hiževlastniki.

Viber nije samo béanil vu Beču, već i vu njegovj dalešnoj okolici na milje daleko. Celokupni se kvar još nemre ni pregledati, niti preceniti.

Novo ministarstvo.

Minister prezeš dr. Wekerle i svi drugi ministri su se zbog civilne ženitbe zahvalili nad službom, ali je Njegovo Veličanstvo opet dra. Wekerlea imenuval za prezeša, koj je opet novo ministarstvo imenuvati dal. Izmedju bivših ministrah nisu ostali: grof Csáky, grof Bethlen i Tisza Lajos.

Nesgoda biskupa.

Čanadski biskup Dessewffy, koji je putoval vu lastovitih kočijah po Banatu, da deli sv. firmu, prehitil se je nekoj dan vu grabu ter si zključil desnu nogu. Zaradi toga moral je biskup putovanje prekinuti i pozvati svojega posvećenog biskupa Németha, da ga zaméni.

Francuski generali.

Koncem aprila 1894. ljeta franceski se je generalitet sastajal od jednog maršala (Conrobert) 3 divizijska generala vu dispoziciji, 103 aktivna divizijska generala, 208 aktivnih brigadskih generalah, 55 divizionarah i 80 brigadirah vu rezervi i 75 divizionarah i 170 brigadirah vu neaktivnom stanju, — anda vu vsem od 695 generalah. Po vrsti oružja divizijski generali pripadaju: pješactvu 45, konjaničtvu 23, kanonirstvu 20, geniji 11, glavnom stopu 3, žandarmeriji 1, — brigadski generali: pješactvu 100, konjaničtvu 44, kanonirstvu 39, geniji 20 žandarmeriji 5.

Željeznička nesreća.

Iz Kološvara javljaju: Željeznički osobni cug ziseš je med Kološvarom i Abatridom iz tračnicah (sinjah), pri čem je 5 osoba teško, a 25 lahko ranjeno. Čim se je začulo za nesreću vu Kološvaru, odmah su trdili, da su Rumunji podrovali tračnice i skrivili nesreću.

14.400 vkradenih jajec.

Fergovec M. Medak vu Beču, koji trguje s jajci, dobil je 25 majuša aviso, da pošlje na orsačku željeznicu po stiglih 10 kistih jajec, vu vrednosti od 350 forinti. Aviso je firmi negdo vkral i još istoga dneva s folišnim podpisom predal željeznici, gde je i dignul jajca. Firma je razpisala nagradu onomu, koji joj odkrije krivce.

Kada su novine prez štamparskih falingah?

O tom pišeju novine „Hamburger Corr.“ sledeće: „Novine prez štamparskih falingah:“

1. Kad je pisec prez falinge napisal delo;
2. Kad je dobro delo napisal čitljivo;
3. Kad je slagar vu vse predela svojega ormara složil prava slova;
4. Kad je iz toga ormara vzel prava slova;
5. Ova slova pravilno složil;
6. Korektor korekturu dobro čital;

7. Slagar prvu korekturu dobro izpravil;
8. Korektor drugu korekturu pravilno obavil;
9. Slagar drugu korekturu dobro izpravil;
10. Revizija valjano obavljena;
11. Kad se svim tim ljudem da dovoljno vremena za to;
12. Kad se još vnogo toga sjedini vu prilog stvari.

A pokedob je za veliki arkuš vu osmini tréba 50 do 55 jezer, onda se ove sve povoljne okolnosti moraju pri novina od jednog arkuša opetovati 50 do 55 jezer put. Priznal bude vsaki, da to taš nije lahko.

Novi razlog samoubojstvu.

Vu jednom mestu prepovédala je žena mužu, da nesme pušiti. O si je to prijel gliboko vu srce, pak je ljepo skotil vu vodu i vtopil se. — Ovo nek služi za navuk našim ženam: neka svojim mužom dopustiju i kaj više, nego li samo pušiti, ar bi drugač moglo biti pogibelji. — Vu pamet, žene!

Kak bude izgledal svet poslje 100 ljeta.

Vučenjak Charles Riche izdal je nezdavnja jedno delo, vu kojem se veli, da bude poslje 100 ljet vu Europi 799 milijuna ljudih, vu Aziji 1000 vu Afriki i Ameriki 685 a vu Australiji 30 milijunah dušah. Od svih orasvog na svétu idu samo Rusija, Kina i američke sjedinjene države veliko budućnosti na susret, ter dok bude vu Njemačkoj (Prazkoj) 1993 ljeta 115 milijuna, vu Francezkoj 50 milijunah duša, bude ih vu Rusiji 340 milijuna.

Dobre žepne i sténe vure za fal čéne moći dobiti pri Pollak Bernatu vuraru vu Čakovcu (Pijac, Šparkassa). Pri njem se uzimljeju vure takaj za popravek za falčénu.

Brativost vu tugi.

Zakaj srdce! takve zuhke
Prosim tebe, terpiš muke?
V dnevnu jesi turobno,
V noći spis nepokojno.

Vsa veselja i vsu radost
Preobračač ti na žalost:
Ničesa neprepusti,
Vu čem se nežalostiš:

Vuru svaku, i hip vsaki
Žalost druga tebe trapi:
Ali čuješ, ali spis,
Vu žalosti vse stopiš.

Poterpljenje imaj malo,
Još kaj željiš, buš imalo;
O! kak lehka je žalost,
Za kom dojde pak radost.

Glecaj ptiče v zraku letčuč,
Jelene po gorah šetčuč,
Vendar dojdú k jagarom,
Ki nje strežu za gorom.

Bistra voda z dalka teče,
Još na melin prav dotéče;
Ribe plajn vu vode,
Još vu mreže dohode.

I ti živi vu ufanju,
Bog je stalen v obečenju;
Kaj je komu sudjeno
Hoće biti spunjeno.

D. T.

Mekaj za kratek čas.

Naravski.

Otec: „Draga kćerka! ti moraš pojti za baruna Oslida, ar znaš, da sam jako vnogo zadužen —“.

Kći: Ali, japek, on je 49 ljet star, a ja pak 19 ljet.“

Otec: „Prav sbog toga moraš se požuriti, ar drugač bu on staresti.“

Dobro znamenje.

Gospon: „Jeli se povrnul sluh gospon otcu?“

Frajlica: „Je dakak, včera je moral zateknuti vuha, kad sam počela popévati.“

Sparanje.

„Gospon kasér, kaj se plača za stajače mesto na galeriji?“

„Ravno jedno korunu.“

„Znam, kad se stoji na dvé noge. Nego kaj bi platil, ako bi stal na jednoj nogi?“

Zaletel se.

Gost: „Gospon krčmar, ov zajec nije osobito frižek, ar — mu meso već smrdi.“

Krčmar: „Nije moguće gospodin, ar mi smo ju včera zaklali.“

Jenkrat je tiral mesar dva vole, a jeden ga mimo idući šaljivec zapital: Kam idete vi tri?“ Mesar mu je odgovoril: „Mimo četrtoga.“

Priznal.

Francek: „Draga mamika. Ti moraš dati moje hlače bolje izprašiti i skefati, ar gospon navuštitelj navék se guti od velikoga praha, kad me god bije.

Priredil;

Glád Ferencz.

Domaći svetek.

Profesor: „No Miška, zakaj nisi došel denes vu školu?“

Miška: „Imeli smo domaći svetek.“

Profesor: „Pak kakši svetek ste imeli?“

Miška: „Smo svinje klali.“

Star clovek.

Doktor: „To vam predstavljam gospon

profesor najstarešega človeka z našega varaša, On jim je več star 80 let, pak jim je navek jaki i zdrav, kak riba vu vodi.“

Profesor: „Ahl to nam ni čuda, ako njegvo meso duže stoji.“

Pri soštaru.

Gospon: „Poglednite gospon majster, kakvu nistariju mi ste napravili; potplati su kak novi a oglavi su več sve okolo zdrapani.“

Šostar: „Aba l več vidim; drugoč jim denem slabeše potplate.“

Prevelike čizme:

Gospon: „Ja neznam, kaj je to? večera mi su bile čizme premale, denes mi su pak prevelike?!“

Dekla: Ah, kaj neznaju, da im sem snočka noge oprala.

Prepoved.

Otec: „Jožek! denes se nesmeš iti kodati, veliš da te črevo boli.“

Jožek: „Ah japa! to nikaj neškodi, znam na hrbtu plavati.“

Iz škole.

Stric: „No dečko, ali si svojim navutljom zadovoljen?“

Ivek: „Ah kaj bi bil zadovoljen; nikaj neznaju navučitelj. Navek oni menešpitavaju, denes su me išče pitati: što je Ameriku našel?“

Priposlal:
Stimecz Gyura.

Nyiltér.*

Egészselyem, mintázott Foulárdokát (mintegy 450 különböző fajban) méterenként 75 krtól 3 frt 65 krig, valamint fekete, fehér és szines selyemszövetek 45 krtól 11 frt 65 krig szállít — sima, kockás, csikos, virágos, damaszolt minőségben (mintegy 240féle dispositió és 2000 különbözőszín s árnyalatban) szállít póstabér és vám mentesen a privátmegrendelők lakására Henneberg G. (cs. kir. udvari szállító) selyemgyára Zürichben. Minták póstafordulóval küldetnek. Svájc zba czimzett levelekre 10 kros és levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó.

Ezen rovat alatt közölttekért nem vállal felelőséget a Szerk.

»The Gresham«

Pr »The Gresham« zvanom london-skom družtvu (vu Čakovcu je upravičtvo pri Graueru stacnaru), je moči život osi-

gurati. Tojest plati, gdo si hoče život osigurati, po letu veku ili menjšu svotu i to poleg toga, kak je gdo star i kak svotu hoče da dobi, pak ako bi vumrl, herbom imenuto družtvo zplati onu svotu, na koju je bil isti osiguren, ili ako doživi na p. 15—20 letah, njemu daju istu svotu vu ruke. Tak je moči život ženskah i decah osigurati. Ovo družtvo ima svoje glavno upravičtvo vu Buda-peštu.

LOTERIJA Buda 9-ga junaša 1894
21 68 76 50 26

Cena ztko. — Gabona árak.

1 m.-mázsa.	1 m.-cent.	frt	kr.
Buza	Pšenica	6	—
Zab	Zob	6	—
Rozs	Hrž	4	50
Kukoricza ó	Kuruza stari	5	—
uj	novi		
Árpa	Ječmen	5	—
Fehér bab	Grah beli	5	—
Sárga »	» žuti	4	—
Vegyés »	» zméšan	4	—

VASUTI MENETREND

CSÁKTORNYÁN.

Indul	Napszaka	Óra	Percz	Gyora-posta-és vegyesvonat
Kanizsa felé	Reggel	4	39	gyorsv
	Délben	11	39	„
	Ejjele	10	07	postav.
Pragerhof felé	Reggel	5	52	vegyesv.
	Reggel	6	06	postav.
	Délután	4	15	„
Zágráb felé	Ejjele	1	17	gyorsv.
	Reggel	6	50	vegyesv.
	Délután	4	20	„
Varazsdig	Este	10	17	„
	Délben	11	44	„
	Reggel	6	05	„
Egerszegre	Délután	4	28	„
	Erkeztik			
	Kanizsa felől	Reggel	5	51
Délután		4	01	„
Ejjele		1	14	gyorsv.
Pragerhof felől	Este	9	32	vegyesv.
	Reggel	4	36	gyorsv.
	Délben	11	29	postav.
Varazsdról	Ejjele	9	56	„
	Reggel	4	22	vegyesv.
	Délután	3	50	„
Zágrábból	Délelött	11	17	„
	Este	9	30	„
	Délelött	8	52	„
Egerszegről	Délelött	8	52	„
	Este	9	42	„

ODGOVORNI UREDNIK

MARGITAI JOZSEF

Glavni surednik

GLÁD FERENCZ

Hirdetések.

1992. tk. 1894.

Arverési hirdetményi kivonat.

A csáktornyai kir. járásbíróság, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Steinauer András végrehajthatónak, Versits Márton végrehajtást szenvedett elleni 100 frt tőkekövetelés és járulékal iránti végrehajtási ügyében a nagy-kanizsai kir. törvény-szék (a csáktornyai kir. bíróság) területén lévő VI. hegykerületi 442. tk. 1584. hrsz. a. ingatlanra 325 frt, és ugyanitt 1587/b hrsz. a. ingatlanra 763 frt. becsárban az árverést ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az

1894. évi július hó 10-án d. e. 10 brakor

a VI. hegykerületi közég bíróságánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át készpénzben vagy az 1881: LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a kelt igazságügyminiszteri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: 60. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kir. bíróság, mint tlkvihatóság.

Csáktornyan, 1894. évi április hó 27 én.
540 1—1

266. szám v. 1894

Arverési hirdetmény.

Alnlikt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a perlaki kir. járásbíróóság 1892. évi 4804/p92. számú végzése következtében dr. Rothschild Samu n.-kanizsai ügyvéd által képviselt Siffer Vilmos fia n.-kanizsai cég javára Beck szál. Spitzer Lina alsó-dombornyi lakos ellen 53 frt 28 kr. s jár. erejéig foganatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt a 636 frt 50 krra becsült tekeasztal felszereléssel, különféle szobabutor, szikvizgép készülékekkel és 120 drb. czinkupakos szikvizüvegből álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a perlaki kir. bíróság 2170/1894. sz. végzése folytán 53 frt 28 kr. tőkekövetelés, ennek 1892. évi szeptember hó 19. napjától járó 6% kamatai és pedig összesen 41 frt 95 krrban bíróság már megállapított költségek erejéig Alsó-Domborn alperes lakásán leendő eszközésére

1894. évi június hó 25. napjának délelött 8 órája

határidőül kitzetnek és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénz fizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is elfognak adatni.

Kelt Perlakon, 1894. évi június hó 11-én.

Stern Frigyes,

538 1—1

kir. jbirósági végrehajtó.

KOTZÓ PÁL

GÉPÉSZMÉRNÖK

Budapest, Üllői-ut 18. szám alatt

Ajánl 2 1/2, 3. 3 1/2 és 4 lóerejű

SZÜGES CSÉPLŐKÉSZÜLETEKET

továbbá 4, 5, 6, 8, 10 és 12 lóerejű

sines gőzcséplőkészleteket,

hosszu szalmarázókkal, alsó szelelővel és rendkívül nagy felületű rostákkal, árpahéjazóval és választóhengerral.

Fa- és szénfűtésű és eredeti szalmafűtésű GŐZMOZGONYOKAT

Továbbá R. GARRET & SONS felülmulhatatlan 40 % tüzelőanyag megtakarító.

Compound gőzmozgonyokat

legjobbnak elismert brandtfordi önműködő amerikai kéveket aratógépeket. Eredeti amerikai szénagyújtót 1 vagy 2 ló befogására alkalmazható kombinált ruddal. Sorvető és szóravető gépeket és mindennemű egyéb kisebb gazdasági gépeket.

Jutányos árak! — Kedvező feltételek!

527 5—6

Köszvény és osziban szenvedőknek ezennel a legtöbb körkötten

Horgony-Pain-Expeller

elnevezés alatt dicserőleg ismeretessé vált *Tinct. Capsici comp.* ajánlólágy legyen emlékeztetve hozzá. Ezen népszerű házi szer 25 óta, mint legmegbízhatóbb fájdalomcsillapító bedörzsölés ismeretes és mindnyájuk által, a kik használták igen kedvelték, úgy hogy további különös ajánlása nem szorul. Üvege 40 kr., 70 kr. vagy 1 f. 20 kr-nyi áron a legtöbb gyógyszer-tárban kapható. Azonban a „Horgony” védjegyre ügyelendő, mert csak a vörös horgonyral ellátott üvegek valódiak. Ha a valódi Pain-Expeller helyben nem volna kapható, akkor forduljunk a gyártók gyógyszer-tárához: Richter gyógyszer-tára „az arany oroszlanhoz” Prágában vagy Torók József gyógyszerészhez Budapesten.

„NEMZETI UJSÁG”

czim alatt június 17-én Budapesten új politikai napilap indul meg, mely, mint a nemzeti párt hivatalos lapja, őszinte szókimondással harcolni fog a jelenlegi kormányrendszer ellen és becsületesen fog küzdeni a nemzeti érdekekért. A

„Nemzeti Ujság” felelős szerkesztője Günther Antal dr., helyettes szerkesztője Szeredai Leo, a kiket a magyar sajtó legkiválóbb, legkiválóbb munkásai támogatnak. A

„Nemzeti Ujság” előre is felhívja a közönség figyelmét kitűnő vezércikkeire, melyeket többek közt Apponyi Albert gróf, Horánszky Nándor, Kovács Albert, Hódossy Imre, Bartha Miklós, Boglár Ferencz, Benedek Elek, Hook János, Acsády Ignác dr. stb. írnak. Ugyanígy kiváló erők szerkesztik a

„Nemzeti Ujság” minden egyes rovatát. Mindjárt az első számban szenzációs regény közlését kezdi meg a

„Nemzeti Ujság” mely nagy sulyt fog fektetni arra, hogy gyorsan és megbízhatóan, elfogulatlanul informálja a közönséget. Böven fog foglalkozni a

„Nemzeti Ujság” a vidéki élettel, adni fog bő közgazdasági rovatot, mely hasznos tájékoztatója és tanácsadója lesz minden üzletembernek és gazdának. Lesz a lapnak állandó divatrovata, kitűnően szerkesztett egészség-ügyi és jogügyi rovat. A szerkesztői üzenetek rovatában díjtalanul és azonnal ad felvilágosítást a

„Nemzeti Ujság” minden olvasójának, minden kérdésben. A lapnak az ország minden legkisebb helyén van levelezője, de a mellett külön levelezőket tart a világ minden nagy városában, úgy, hogy a

„Nemzeti Ujság” a leggyorsabban és legmegbízhatóbban fog közölni minden hirt. A

„Nemzeti Ujság” a kormány tulkapásainak szigorú ellenőre, s a magyar nép szabadságának hű szószólója, az igazi egyenlőségnek lelkes harczosa lesz. A

== „NEMZETI UJSÁG” egyúttal a legolcsóbb napilap is ==

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

egész évre . . . . . 14 frt — kr. || negyed évre . . . . . 3 frt 50 kr.
fél évre . . . . . 7 frt — kr. || egy hónapra . . . . . 1 frt 20 kr.

Egyes szám ára B.-Pesten 4 kr., vidéken 5 kr. — Kapható minden hírlapelrausítónál. Most belépő előfizetők június 17-étől július 1-éig, tehát egy félhónapon át ingyen kapják a lapot, mutatványszámokat készségesen küld a kiadóhivatal.

„NEMZETI UJSÁG” szerkesztősége

„NEMZETI UJSÁG” kiadóhivatala

Budapest, Petőfi utca 16

Budapest, VI. ker., nagymező-utca 25.

(az Andrassy-ut és Petőfi-utcz. sarkán.)

539 1—3

Ajándéktárgyak nagy választékban.

POLLÁK BERNÁT

órák és ékszerész Csáktornyan,
főtér, az új takarékpénztári épületben.

Ajánlja dusan felszerelt

svájcezi zsebóra-

arany-, ezüst- és chinai ezüst-áru
raktárát.

Ajándéktárgyak nagy választékban

olcsó árakért.

Minden e szakmába vágó javításokat jótállás mellett a legolcsóbban, lelkiismeretesen és gyorsan eszközölöm.

Olcsó árak mellett